

La pedra seca, una forma de construcció tradicional, patrimoni cultural de la humanitat

A càrrec de: David Mas, historiador i tècnic del Departament de Patrimoni Cultural

Durada: 50 minuts

Nivell educatiu: segona ensenyança, batxillerat i formació professional

La tècnica constructiva de la pedra en sec, o pedra seca, utilitza com a material bàsic i únic la pedra. Algunes construccions d'aquest tipus es complementen amb altres elements, com fusta, branques, terra, herba o gespa. La característica essencial és que per construir aquestes edificacions no s'empra cap mena de morter.

La utilització de construccions en pedra seca en el paisatge de les Valls d'Andorra està relacionada principalment amb les necessitats generades per dos activitats econòmiques concretes: l'agricultura i la ramaderia, a les quals cal afegir alguna altra activitat com el carboneig, l'obtenció de calç i el seu ús en les xarxes de comunicació a peu, els camins.

En general són construccions austeres i funcionals on es buscava més la resolució d'una necessitat pràctica que l'estètica i en els acabats es prioritzava la recerca de la resistència. El treball resultant era de més o menys qualitat segons el domini de la tècnica o la disponibilitat dels materials.

Aquestes construccions, tot i el seu caràcter humil, que les fa quasi bé invisibles, formen part del nostre patrimoni i constitueixen un testimoni material de la història econòmica del país així com de les formes de vida dels seus habitants i del domini de determinades tècniques constructives. A la vegada és un patrimoni en procés de desaparició o pèrdua, bé degut al creixement urbanístic i al seu abandó i progressiva degradació. Tot això atorga un gran interès al seu coneixement i inventari i fa necessària la seva posada en valor.

En l'actualitat s'estan portant a terme una sèrie d'iniciatives per promoure la seva conservació i recuperació, en col·laboració entre cal Pal de la Cortinada i el Ministeri de Cultura i Esports, com són la creació de l'aplicació Primera Pedra, destinada a la difusió del seu inventari, el primer Curs d'artesans en pedra seca o la reunió d'una comissió d'experts per avaluar línies d'actuació al respecte.

